Ч. 41 Второк 22 лютого (6 Марта) 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої" і в ц. к. Староствах на провінциї:

на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Слово правди.

Коли хтось не хоче чогось зрозуміти, то не поможуть єму ніякі арґументи, ніякі докази; тогди найліпше мовчати, бо шкода всяких трудів і заходів — єго не переконаєш. Але инша річ, коли хтось вхопить ся якогось факту і перекрутивши єго, баламутить всю публику — тогди годі мовчати, а треба сказати слово правди. Ще від 1890 р., коли то в Соймі дня 25 падолиста пос. Романчук виголосив звістну загальну проґраму, морочили деякі рускі часописи голову своїй публиці тим, що межи правительством а рускими послами настала якась „угода". „Народна Часопись" вже тілько разів пояснила сю справу, що й не варто би до неї тепер знов вертати, коли-б не то, що „Діло" не перестає ще доси баламутити руску публику і вічно плете їй щось о якійсь угоді. Коли послідної сесиї соймової Є. Експ. п. Намістник видів ся спонуканим відповісти пос. Антоневичеви, що не інавгурував ніякої нової ери, ані не робив з ніким ніякої угоди, то „Діло" скористало зараз з сеї нагоди і вхопило ся своєї давної тактики баламученя публичної опінїї та стало доказувати, що межи правительством а рускими послами таки була угода, а коли вже не „угода", то бодай „умова", та обговорювано її точки.

„Народна Часопись", як кажемо, вже не раз писала о тій мнимій угоді, але коли нині по роках вертаємо знов до тої справи, то мусимо до давного додати ще кілька нових гадок. Насамперед мусимо звернути увагу на то, що вже при закритю сесиї соймової в 1891 р. 29 падолиста, отже коли вже в Соймі по проголошеню пос. Романчуком звістної проґрами наставша через то ситуация була достаточно обговорена, Є. Експ. п. Намістник відповідаючи пос. Романчукови сказав: „Взаїмні вияснення в сих послідних днях — маю надію — будуть мати добрий успіх. Та моя надія опирає ся не лиш на тім, що я вже тут в сій Високій Палатї висказав, але й на тім, що ми всї, як тут єсьмо, не зробили собі взаїмно ніяких зобовязань і обіцянок, як лиш ті, які ми отверто тут собі взаїмно висказали". — Чи-ж то не найліпший доказ, що ще саме в ту пору, коли ледви що пос. Романчук проголосив проґраму, було виразно з як найкомпетентнїйшої сторони заявлено, що не було ніякої угоди? А з другого боку і то річ певна, що коли-б була дійстно настала угода, то противна сторона була би вже тогди виступила отверто і сказала: так єсть, угода була, але тепер її нема, коли одна із годячих ся сторін її зриває. Того однакож тогди не було, і аж часописи специяльно же „Діло" стало говорити щось о якійсь „угоді", котру тепер вже на „умову" зміняє. „Народ. Часопись" пояснила була свого часу, звідки взяла ся та чутка про якусь угоду і ми то зараз наведемо, але поки що мусимо тут згадати справедливі замітки, які в сій справі робить дописуватель Czas-у в статії „З руского табору".

Яку ріжницю — каже він — робить „Діло" межи угодою а умовою, то вже річ правних понятий того органу — але ми звернемо увагу лиш на то, що само глубше призадуманєсь над справою може найліпше переконати, що леґенди руских орґанів о якійсь угоді або умові не мають і не можуть мати льоґічної підстави. Бо яку-ж угоду чи умову могло би правительство заключати з рускими послами і на яких підставах?

В кождій угоді треба передовсім двох сторін, котрі би мали собі щось до жертвованя — а хиба-ж горожанам держави і краю належить ся щось за то, яко специяльна нагорода, що суть добрими католиками, що суть льояльними супротив держави, а згідним пожитем і спільною працею причиняють ся до розвою краю? Правительство, зарівно як і Поляки — бажає без сумніву, щоби всї Русини без виїмки доказували все постійно своїм поступованєм, що суть вірні католицкій церкві, що суть зарівно добрими горожанами монархії як і краю, а то бажанє чули Русини нераз при надавшій ся нагоді. З другої сторони могли они мати то переконанє, що сповняючи, як належить ся, повисші обовязки, будуть мати запевнені ті користи, які суть участию всїх добрих горожан, що крім того ясностию і щиростию в словах і поступованю можуть узискати ретельну підпору розвою своєї народности а завізванє до такої ясности і щирости чули рускі посли в Соймі 1890 р. з уст представителя правительства; тим отже условим відповідала тодїшна проґрама, виголошена п. Романчуком.

„І ото все. Коли комусь каже ся: Жалуєш ся на недовірє, спонукуюче деякі обмеженя, чи браки. Тому недовірю ти сам винен, бо в твоїм поступованю була двоязичність; ти стягнув на себе підозрінє, заключав компромітуючі компроміси, заключав навіть якісь некрасні коншахти з Ольгою Грабар, поклапяв ся православю в Почаєві, промавляєш нераз не в своїм власнім язиці — постарай ся отже на будучність, щоби було инакше; докажи поступованєм, що ти з тими фатальними традициями зірвав на завсїгди, дай докази щиро-

---

38)

Похатник.

(Повість з американьского житя — О. Руппіюса.)

(Конець).

— Буде з мене, пане Мортон, дякую вам— відозвав ся Гельмштедт і віддихнув свобіднїйше, як би єму тяжкий камінь спав з серця. — Скажіть менї тепер ще лиш, де і як, а коли Олена згодить ся, то я готов зараз поробити потрібні кроки. Але коли вернемо, то ви хиба приймете нас в комірне, заким я зроблю якийсь лад з собою.

— Ну, то бодай раз якесь розумне слово — сказав на то Мортон. — Я напишу зараз лист до мого приятеля, що єсть мировим судиєю, і вишлю з ним Цезара наперед до міста — за пів години поїдете й ви, але тепер ідіть до Олени, бо она чекає на вас.

Гельмштедт вийшов із комнати разом з Мортоном, котрий пустив ся до задних дверий; але коли він станув при вході до парльору, чогось задумав ся, все стануло перед ним, як би сон. Через двері чути було голос Олени, такий ніжний, як тогди, коли она промавляла в суді — піду за тобою хоч би й куди! — сказав він сам до себе і отворив двері.

На софі коло вікна сиділа Олена підпершись рукою, а личко її трохи зарумяніло́сь, коли війшов молодий чоловік. Павлина стояла побіч стола і здаєсь, оглядала якусь книжку, що там лежала, але Гельмштедт її не добачив. Він приступив просто до дївчини і спитав її: Чи підеш за мене, так, як я ось тут перед тобою? Чи схочеш злучити ся зі мною та зносити спільно чи смуток, чи радість, погоду і бурі? — Она обняла єго за шию і притулила головку до него та відповіла: Чого-ж ти мене питаєш, Августе? Хиба-ж я тобі вже не казала, що я тебе не покину ся?

Двері скрипнули з легенька; то Павлина вийшла була із комнати, але обоє щасливі не чули того. — —

Вже добре смеркалось, коли Гельмштедт вернув з міста і заїхав перед Мортонів двір. Мортон, видко, виглядав вже Гельмштедта, бо війшов з підсїня, саме, коли Гельмштедт помагав злізти з воза якійсь пани, що приїхала разом з ним. — Ну, як, все в порядку? — спитав плянтатор. — Ось моя жінка! — сказав на то Гельмштедт задоймивши вельон, котрим була заслонена Олена. Мортон нахилив ся до неї і поцілував її в чоло. — Нехай тобі, дитинко, здає ся, що то твій батько тебе поцілував — сказав він — хоч він ще тепер упертий; нехай вас обоє Господь Бог благословить! — Старий був тут — говорив він відтак дальше — я вже нині рано того сподівав ся, чим то закінчить ся; ідіть же тепер насамперед до парльору, там єсть лист від него, а опісля поговоримо дальше!

Коли они вийшли до сїний, виліз хтось з кутика і вхопив Олену за руку та поцілував її. — Саро! — крикнула здивована Олена — а ти звідки тут взяла ся? — а муринка на то лиш розплакала ся: — Нехай, нехай, діточки, о всїм довідаєтесь! — сказав на то Мортон. — А ти дївче, іди тепер до кухнї; якось то все буде!

В осьвітленім парльорі не було нїкого, але на столї лежав грубий лист, що мусів зараз впасти в очи. Гельмштедт поміг своїй жінцї насамперед розібрати ся, а відтак взяв до рук письмо і з великою цікавостию отворив єго. Лист був заадресований до него, а в додатку була ще долучена якась мала книжочка. Зміст листу був такий:

„Пане! Моя донька пішла й дальше дорогою, на яку пустилась, а я прийшов вже за пізно, щоби охоронити її від сумної судьби, яка її не мине. Не роблю вам ніякого докору, бо й не знаю, як мали ви инакше поступити по тім, що стало ся; признаю ся вам також, що не вірю в то, щоби ви за так короткий час, який перебували у мене, і маючи так мало нагоди, завели умисно якусь інтриґу — не роблю також і моїй донцї ніякого докору, бо вина за все спадає на мене самого і на спосіб, в який я виховав мою доньку. Мимо того всего зрозумієте, що той крок, який ви зробили, виключає Олену на всї часи з її родини, і я

сти своєї віри і горожаньскої льояльности, а тогди щезне всяке недовірє до тебе, а коли щезне недовірє, устануть і всякі єго наслідки.... Коли хтось відповість на то: добре — чи то може називати ся специяльною угодою або умовою? Та-ж то не якісь подрібні обіцянки, о котрих пише „Діло“, то попросту загальна засаднича підстава всякого поступованя правительства супротив горожан. Коли однак „Діло“ незадовго по проголошеню проґрами п. Романчуком, зачало широко розписувати ся о тім, що Русини зробили все, до чого були після умови зобовязані, а тепер правительство і більшість соймова мають платити „pięknem za nadobne“ — то вже тогди — каже дописуватель Czas-у — „Народна Часопись“ з цілою рішучостию заперечила таку умову....

Отже наведемо тут, що „Народ. Часопись“ вже тогди (16. січня 1891 р. ч. 2) писала: „Під враженєм угодової ери в Чехах, про котру послідними часами стілько по ґазетах говорило ся, майже вся праса стала називати акцию в Соймі угодою правительства з Русинами.... На біду для цілої справи ще й нині блукаєсь по часописах хибне поняте о нїй і повтаряє ся уперто слово: угода! Щоби тому зробити вже раз конець, ми на певній основі заявляємо, що угоди жадної не було“.

Так писала тогди „Народ. Часопись“, та на жаль, мусить ще й нині то само повторити: угоди ані умови не було міякої. Коли же „Діло“ не перестає писати о якійсь угоді, то нехай же оно зверне увагу на то, що пише Czas, і добре то собі затямить: Посол руский — каже ся в згаданій часописи, — котрий хотів би заключати якусь умову, мусів би хиба приняти на себе зобовязаня за цїлий загал, отже і за тих, що стоять поза „Галичанином“ і за тих, що видають радикальний „Народ“. Нехай же „Діло“ покаже так відважного посла або нехай призадумаєсь, чи можна заключати якусь специяльну умову з кимсь, що не всилї дати такої поруки одностайного поступованя загалу! Можна єму знов лиш сказати: старай ся вплинати на загал, старай ся позискати ґрунт в суспільности і потягнути за собою значну більшість, а я тобі поможу в сїй щирій і льояльній праци.... Але то знов не буде ніяка „умова“, лиш загальна вказівка одинокого доводячого до цїли поступованя. Річ то аж надто ясна, що в звістних услівях руской суспільности, коли один проводир валить то, що другий збудував, або один і той сам заедно собі самому перечить — що в тих услівях специяльна якась умова, оперта на певних, з гори уложених точках, не мала би реальної підстави, отже й виглядів поводженя. Додержанє вповні, і зовсїм щире, проґрами з 1890 р. позістане на завсїгди — а на то не треба умови — одиноким услівєм, головною і одинокою підставою розвою рускої народности. То єсть так великою правдою, і так добре звістно, що всї ті, котрі суть ворогами того розвою, як „Галичанин“ і єго приклонники, як-раз длятого так завзято нападають на ту проґраму, длятого бажали би згнести єї окликом „примиреня партий“, котрого дїйстне значінє вже звістне.

Дїло говорячи о якійсь угоді силкує ся заразом доказувати, що пос. Романчук не відступив від проґрами, котру сам проголосив. Нехай; але чи не справедливо питає дописуватель Czas-у: Чи п. Романчук був вірний тій проґрамі, коли виповідав в Раді державній „невдоволенє загалу руского? — Чи був вірний, коли в Долині заперечив всему, що вийшло на користь Руси? — Чи інавґурована в Бібрці „принципіяльна“ політика, роздор в рускім клюбі в Раді державній, аґітация за приступленєм руских послів до славяньскої коаліциї і орґанїзоване віч з радикалами та москвофілами, а відтак і посоймові статиї „Діла“ о компромісах зі „старою партиєю“ — відповідали тій проґрамі? — Коли-ж „Діло“ каже, що п. Романчук не відступив від проґрами і що в єго поступованю лиш така „тактика політична“ — то зовсїм справедливо кінчить дописуватель Czas-у: Здорова політика, оперта на проґрамі з 1890 р. не потребує і не зносить такої тактики. Ясна і щира знайде она завсїгди щирих приклонників і загальну підпору. Проґрама та, то не якась „нова ера“, ані точки угодові, то лиш можливий ґрунт для спільної з Русинами праці і спільного пожитя.

Нехай же, скажемо тепер від себе, перестане „Діло“ і ті, що єго інспірують, морочити людий якоюсь угодою, якої не було, та нехай не підривають проґрами, що дає підставу до хосенного труду для добра руского народу, а нехай радше заберуть ся до реальної праці на підставі проґрами, а тогди вже певно не треба буде говорити о якихсь угодах, бо настане — згода, котрої для нас всїх як найбільше потреба.

Перегляд політичний.

Ходить чутка, що ґен. Кеніґ має уступити зі свого становища ґен.-інспектора піхоти, а на єго місце буде заменований Найдост. Архікн. Фридрих, котрий має незадовго авансувати на ґенерала.

В Будапешті відбуло ся вчера велике віче, устроєне для манїфестациї за заведенєм цивільних супружеств на Угорщині. Віче відбуло ся величаво при участи 130.000 людий. Президентом віча був старший підкоморий бар. Орчий. Віче ухвалило правительству вотум довіря і серед грімких окликів постановило вислати до Єго Величества Цїсаря привітну телеґраму.

З Праги доносять, що Юл. Ґреґр занедужав небезпечно на ревматизм мушкулів. — В Молодім Болеславі найдено перед церковою бомбу.

В Іспанії настало знов велике занепокоєнє, позаяк з Мелілї наспіла вість, що Кабілї напали знов на се місто. Факт сей вплине безперечно некористно і на залагоджене конфлїкту Іспанії з Марокком.

Новинки.

Львів дня 5 марта.

— **Конкурси.** Окр. Ради шкільні в Богородчанах і Стрию розписують конкурси кожда на кільканацять посад учительских, а то перша з речинцем до 31 марта, друга до 15 цьвітня с. р.— Видїл Ради пов. в Коломиї розписує конкурс на посаду лїкаря окр. з осїдком в Гвіздци з річною платнею 500 зр. і додатком на обїздки. Поданя треба вносити до 15 марта. — Маґістрат міста Золочева розписує конкурс на посаду міского будівничого з платнею 800 зр. і 20 прц. додатком активальним. Поданя треба вносити до 15 марта.

— **На засїданю щирецкого товариства педаґоґічного руского** видїл уконституував ся так, що головою вибрано (на загальнім зборі) одноголосно о. Богдана Елїяшевского з Гуменця, заступником голови п. К. Малицкого, секретарем о. Я. Янкевича зі Щирця, касиєром п. Івана Долинку, контрольором п. Ю. Ріхтера, а заступниками видїлових пп. Витошиньского і Квасника.

— **Жертви зими.** Дня 22 лютого вертав Макар Цегельский, жебрак з громади Боків в підгаєцкім повіті, з сусїдного села до дому і ніс з собою

не можу нічого більше вдїяти, як лиш просити Бога, щоби він вас охоронив від задто великого нещастя, я так само молив би ся і за кождого иншого чужого чоловіка. Заразом посилаю їй і єї майно, яке їй належить ся. До того належить та, що принесла лист: Сара; книжочка банкова, на котру зложені гроші з доходу тої части ферми, що була призначена для Олени, а котрими она може тепер розпоряджати, разом 1125 долярів. Коли-б яка єї власність була ще на сховку у єї матери, котрої тепер нема дома, то я написав до неї, щоби она все відослала зараз до пана Мортона. Свого коня забрала она вже сама нині рано, а я додаю вам і того, на котрім ви їздили, а котрого я призначив був для вас, хоч серед инших обставин. Будьте ласкаві і не признавайтесь анї до мене, анї до матери Олени і не пишіть до нас, бо ніяке письмо до нас не дійде. Щоби лиш Олена не пожалувала за скоро своєї так скорої самостійности. — Еліот“.

Гельмштедт, прочитавши то, не знав, що й казати; він сподївав ся чогось гіршого. Коли-ж тепер споглянув на свою жінку, що стояла мовчки коло него, побачив рісні сльози в єї очах. — Все ще добре закінчить ся! — сказала она стиха — я знаю свого батька; хоч він тепер нїби вирікає ся мене, але єго серце таки не може від мене відорвати ся. Маємо бодай на початок і не потребуємо нічиєї помочи; з часом все забуде ся і простить ся!

Гельмштедтови аж якось весело стало на души, коли він почув слова: „Маємо бодай на початок!“ — Держи ся лиш мене — сказав він — а вже якось не згинемо в сьвітї, доки мене ноги носять!

Мортон, що увійшов, перебив їм. — Я вам перешкодив, дїтоньки — каже він — але то ще нераз так вам буде в найщасливійших хвилях вашого житя. Радість і смуток не далеко від себе. Ходім до Ицка — сказав він відтак до Гельмштедта — мабуть то вже послїдний раз ідемо до него.

— Хиба-ж він так дуже заслаб, або може щось єму стало ся? — спитав молодий чоловік, але Мортон не відповідав нічого, лиш отворив двері і оба пішли горі сходами до комнати, де лежав похатник.

Старий лежав на постели з замкненими очима, а біле одїяло, котрим був вкритий, було закровавлене. З боку коло постелї стояв лїкар, а в ногах Павлина, котра однакож вийшла, коли они прийшли. Гельмштедт приступив до постелї, глянув по нїй, а відтак подивив ся на лице лежачого.

— Не вже-ж він помер? — спитав він по хвили мовчанки сумним голосом.

— Здає ся, що вже більше як дванайцять годин тому, як помер — відповів доктор. Дістав очевидно в ночи вибуху крови — доки ще опісля жив, не знати; видко, що перечував свою смерть, бо ще списав завіщанє, в отсїй книжочці, що коло него.

Таки помер, старий товариш! — відозвав ся Мортон — повандрував на той сьвіт, де вже не буте двигати своєї скринки! Дай Боже й нам всїм таку легку смерть!

Гельмштедт взяв мерця за студену руку. — Господи, та-ж я балакав з ним сеї ночи до пізна, а ще не було полудня, коли я від'їзджав і видко, що до тої пори ще ніхто о тім не знав.

— Подивіть ся: так як би спав! — сказав Мортон, так застав єго зрана й Цезар, коли заглянув до комнати та пішов назад, щоби єго не збудити; заглядав до него і в полудне, але знов гадав, що він спить. Аж коли я сам прийшов сюди по полудни та побачив кров, то й здогадав ся, що стало ся. Я післав зараз по доктора, але як сказано, він помер був ще в ночи. Ось тут і послїдні єго слова до вас — сказав Мортон подаючи Гельмштедтови записник похатника — прочитайте їх собі, заким приїде коронер, по котрого я вже також післав, тогди возьмете собі ту книжочку.

На видертій картинцї були написані по анґлійски отсї слова:

„Не знаю, чи сеї ночи не прийдесь менї розстати ся з сьвітом, бо вже від вечера чую кров в роті і груди менї чогось розпирає; коли-б так, то не жаль менї, бо не маю вже що робити на сїм сьвітї і прошу пана Гельмштедта, щоби взяв до себе мої папери, що в торбинцї при сїй книжочцї. То квіти на зложені гроші з моєї ощадности, що по моїй смерти припаде мому сестрінкови. Всї потрібні на то докази знайдуть ся тут записані на першій картинцї сеї книжочки. — Пана Гельмштедта прошу, позаяк єго гордість не позволила би єму приняти щось від мене, щоби не забував на старого Ицка — а коли-б прийшов час, що він згодив би ся на то, що я єму предкладав, то нехай лиш напише письмо до того дому торговельного в Ню-Йорку, де учив ся купецтва, а там приймуть єго дуже радо. У господаря в коршмі над рікою лишилась моя скринка. Все, що в нїй, нехай возьме собі Цезар, котрому я за неодно вдячний; нехай з тим спробує ще раз свого щастя у Сари. — З моїм тїлом нехай зроблять, що хотять, а моя душа і без людскої помочи знайде дорогу до Господа Бога. — Ицко Гірш“.

дві торби з хлібом і мукою. Цегельский був старий, мав 80 літ, і певно тяжко було ему нести ті торби; він упав на землю і як то старому не богато треба, замерз від морозу. — На дорозі, що веде до Галущинець в повіті скалатскім коло фіґури найдено дня 18 с. в ночи неживу Анну Мельник, жінку Власія Мельника з Галущинець. Она вертала від свого сина в Борках великих до дому і в дорозі замерзла. — В Зашкові в золочівскім повіті несподівано помер Пилип Ящук. Коні впали ему в ріку; він хотів їх ратувати, але сам притім згинув.

— **Убийство.** В Дзибунках в жовківскім повіті Лазар Пшик убив сокирою Івана Нечпка. Пшика увязнили.

— **Нещасні пригоди.** В Горинцях пов. чесанівского в горальни розсадила пара котел, а відломки убили сина горальника Корженьовского. Частина будинку з урядженем зруйнована. — Двірского паробка з Пяткови Івана Мацьолка переїхав віз з дровами так нещасливо, що на місци его забив. — В Пітричи в станіславівскім повіті на березі старого корита Дністра найдено замулене тіло незнаної жінки, котру вже годі розпізнати. Одежі на тілі не було, лише на шиї найдено кілька кусників грубого полотна з червоними нитками і кілька шнурів правдивих коралїв. — В Гарасимові в городеньскім повіті в млинівці втопила ся 40-літна Мария Польник, жінка Дмитра що була хора на падачку. — В Дрогомишли в яворівскім пов. зарібник Іван Максимів з власної неосторожности упав в горальнї в котел і смертельно попарив ся. — В Бялій на смерть загоріла Катерина Орлицка, а еї дитину і маму ледви виратували. Катерина жила на віру з челядником Іваном Єнджейовским. Отже спершу підозрівав суд Івана, що він всїх отруїв; а тимчасом лїкарі сказали, що Катерина від чаду померла.

— **З Вигоди коло Долини пишуть нам:** У Вигоді є паровий тартак, а в тім тартаку служив точильник Іван Шенеман. Він мав молоду жінку Юлію, котра була акушеркою, і троє дїтий, з котрих найстарша донечка має ледви сім лїт. В подружю тим не було від якогось часу згоди, бо Шенеман підозрівав жінку о віроломство. Несказана заздрість їла его так довго, поки він не рішив ся на страшний учинок. Було то дня 19 лютого с. р. о півночи. Жінка Шенемана і дїти спали. Шенеман виняв револьвер, стрілив сплячій жінці раз в голову, другий раз в груди, чим на місци убив еї, а потім і себе позбавив житя вистрілом в серце. По нїм лишив ся довгий лист, писаний на шістьох аркушах паперу, з титулом „Причина смерти“. Там він описує, як ему жінка спроневірила ся. Тому, що в листі назвав кілька осіб, що мали бути виновниками тої справи, то суд взяв ся сам в розбір сеї пригоди. Троє сиріт лишилось тепер лиш на божій опіці! Не треба й казати, що така страшна пригода зробила велике враженє в цілій околиці.

— **Огні.** Дня 5 лютого в Пацикові в станїславівскім повіті Семен Кучера підпалив свою власну хату, через що погоріли і его сусіди Михайло Боднар і Параска Іванишин. Шкода виносить звиш 500 зр. — В селї Книгинині слуга Давида Кудиша Малка Шваґер пішла в ночи з незакритим сьвітлом до стайнї і нехотячи підпалила солому. Повстав огонь, котрий спалив стайню, стодолу і дах на хаті, все вартости 2000 зр. Шкода була обезпечена на 1000 зр. — На передмістю Поводова в Самборі вибух дня 15 м. м. по півночи огонь в стайнї Лобоса, в котрій стояло восьмеро худоби, 2 коні і 2 безроги. Огонь обняв в одній хвили всю стайню, так що не виратовано ні одної худоби. Що гірше, в стайні спав 13-лїтний хлопчина Франко Круль з Поводови так твердо, що коли збудив ся, вже годі було зі стайнї утечи і він згорів. Крім того згоріли три будинки господарскі зі всїми засобами і знарядами. Шкода виносить 3800 зр., а була обезпечена на 2600 зр. — В Пяновичах в Самбірщинї згоріло дня 12 м. м. шість хат, шопа і стодола. Кажуть, що огонь підложив Михайло Петрик у власній шопі. Недавно спровадив ся до Пянович сьвященик о. Сильвестер Баранецкий і замешкав в одній з тих хат, що згоріли. Огонь заподіяв о. Баранецкому шкоду на 400 зр. Загальна шкода з огню виносить близько 2000 зр. а була обезпечена на 1110 зр.

— **Кіньске мясо.** У Відни щораз більше їдять бідні люди кіньске мясо. В році 1892 Віденці з'їли 18.209 коний. В Берлинї так само значний попит на кіньске мясо. В тім-же році 1892 з'їли там 1,600.000 кільограмів конини; значить около 12.000 коний пішло на поживу людям.

— **Стрілець, яких мало.** В одній місцевости коло Петербурга був недавно звичай, що за кождого убитого вовка давали в нагороду три рублї. Щоби дістати таку зелену „бумажку“, вартости трех рублїв, треба було урядови виказати ся лише хвостом убитого вовка. Лучило ся так, що один стрілець до двох місяців приніс до уряду 300 вовчих хвостів, і взяв за них гроші. Здивувало то одного аґента, що і стрілець такий славний вдав ся і вовків так намножило ся в околици. Став він слїдити житє того стрільця і ось що вислїдив: Славний стрілець навіть за вовками не ходив, тілько скуповував старі вовчі шуби і з кусників виробляв прекрасні вовчі хвости при помочи розпеченого зелїза, зшивав їх зручно і — робив інтерес. Хвости були такі подібні до правдивих, що годі було розпізнати, чи они фальшовані. Своєю фабрикою вовчих хвостів славний стрілець міг був зруйнувати касу, що ему виплачувала гроші.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Ментона 5 марта. Є. Вел. Цїсар зробив вчера в супроводі кн. Ліхтенштайна візиту князеви Монака, а Є. Вел. Цїсарева ходила на прохід в гори в напрямі як до Рокбрін і вернула аж вечером о 6 год. вечером без слїду якоїсь утоми.

Відень 5 марта. Стан здоровля Найдост Архікняг. Мариї Іммакуляти значно поліпшає ся; запаленє уступає, а рана зачинає гоїти ся.

Будапешт 5 марта. Вчера перед полуднем відбула ся тут спільна нарада мінїстрів в справі угоди торговельної з Росиєю. В нараді взяли участь: ґр. Кальнокий, кн. Віндішґрец, ґр. Фалькенгайн, Пленер, Вурмбранд, Векерле, Бетлен і Люкач.

Париж 5 марта. Арештовано тут 13 анархістів, у котрих найдено порох і другі материї вибухові.

Лондон 5 марта. Королева приняла димісию Ґледстона і іменувала президентом мінїстрів льорда Росбері. Кажуть, що Росбері лиш неохотно приняв се іменованє, а то головно лиш длятого, щоби не розлетїлась лїберальна партия.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 червня 1893, після львівск. год.

Відходять до

—	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 01	10 41	5·26	11·11	7·36	—
Підволичиск	6 44	3 20	10·16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6 54	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6 36	—	10·36	3·31	10·56	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	8 01
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

—	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 08	6 01	6·36	9·41	9·35	—
Підволочиск	2 48	10 02	6 21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2 34	9·46	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 10	—	7·11	7.59	12·51	—
Стрия	—	—	1·08	9·06	9·52	2·38
Белзця	—	—	8·16	5·26	—	—

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниць державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білети полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматі кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannesgasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зізволяють, можна также засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

Час подаємо після годинника львівского, він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

Письмо се було разом з підписом написане ще зовсїм кріпкою рукою і очевидно було ще завчасу виготовлене в ночи. — Гельмштедт замкнув книжочку і вложив мерцеви під руку.

— Ходім! — сказав Мортон по хвили. Маю з вами, пане Гельмштедт, залагодити ще щось иншого; про мерця треба насамперед подбати, але житє має нинї для вас більше ваги, як коли небудь инде. Ходїть же зі мною на долину.

Він отворив двері, пустив всїх, що там були, наперед і замкнув двері за собою. Лїкар попрощав ся в сїнех, а Мортон пішов наперед до їдальної комнати, де вже подали були вечерю і де чекала Павлина. Она подала Гельмштедтовій жінцї руку і поцїлувала еї, а відтак подала руку і молодому чоловікови. — Щасть вам Боже, Августе! — сказала, споглянувши на него і нїби усьміхнулась, але по нїй було видко, що їй чогось важко на серци. Гельмштедт взяв еї за руку, але она вихопила еї від него і сїла собі на своїм місци коло стола, де шипів самовар.

— Ще лиш хвильку, Павлинко, заким сядемо вечеряти! — сказав Мортон, — а вже ні всїм упораємось. Я хотів би одного чоловіка зробити щасливим, а то Цезара, котрому дуже в голові покрутилось, відколи Сара вернула — менї бачить ся, що дївчина не дасть ему тепер гарбуза. А ти що на то, Марі? — відозвав ся він до стоячої з боку муринки. — Тай я так думаю! — відповіла она. — Сара тепер ваша, дїточки — говорив він дальше — і Оленка, що навикла до неї змалку, не схоче еї позбути ся. Возьміть же ще в дарунку від мене й Цезара, а коли гадаєте, що він буде вас на тепер дуже об'їдати, то нехай він найме ся у себе самого. З него добрий сокерник і він зможе тілько заробляти, що буде й вам чинш платити і ще лишить ся на стілько, що буде міг собі ще щось зложити, а ніхто не буде з того так щасливий, як він. Ну як, згода?

— Та я не маю нїчого против того, щоби попри нас і ще хтось став нинї щасливим — відповів Гельмштедт — впрочім я пристану на все, що скаже моя жінка, бо й не знаю ся на таких річах і, по правдї сказавши, не маю права.

— Якось то буде. Нинї й панї Гельмштедтова ще не конче обстає за своїм правом — сказав Мортон усьміхаючись і споглядаючи на молоду жінку, що тихенько держалась Гельмштедта попід руку. — Іди, Марі, та скажи тим обоїм, як річ стоїть, а відтак ще й я прийду та скажу їм проповідь. Сїдаймо-ж дїтоньки вечеряти. — —

В пів години опісля відвів пан Мортон молоду пару до позадної комнати, де Гельмштедт зрана того самого дня стрітив був Олену, а котра тепер була призначена на мешканє. Подав Гельмштедтови руку, поцїлував Олену в чоло і пішов до кухнї, звідки незадовго чути було веселі сьміхи.

Павлина, коли кінчила ся вечеря, вийшла була тихцем до своєї комнати. Там припала она коло своєї постелї на колїна і притулила голову до подушки. Довго так стояла она на колїнах і лиш від часу до часу видко було по тім, як нею кидало, що діяло ся в еї серци. Коли відтак встала, ледви ще що було видко по нїй, що она плакала; перемогла себе. Вмочила хусточку в студену воду, що стояла на умивальни, і притулила до очий а відтак вийшла спокійна до парльору, щоби там підождати на Мортона.

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лоґиньского під зарядом В. І. Вебера.